

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Світова економіка та міжнародні економічні відносини

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Міжнародний бізнес

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
міжнародних економічних відносин

Ірина ОТЕНКО

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *міжнародних економічних відносин*

Протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Розробник:

Пархоменко Наталія Олександрівна, д.е.н., проф. кафедри міжнародних економічних відносин

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Поглиблення міжнародної співпраці дозволяє використовувати світовий досвід щодо здійснення регіональних економічної діяльності. Це обумовлює зростання ролі міжнародних економічних відносин та їх вивчення в контексті розвитку вітчизняної економіки.

Вивчення дисципліни «Світова економіка та міжнародні економічні відносини» спрямоване на засвоєння тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин та розвитку світового господарства країн світу; формування практичних навичок щодо аналізу подій у сучасних міжнародних економічних відносинах та подальшому використанні набутих навичок.

Дисципліна спрямована на формування у студентів загальних основ з аналізу закономірностей та особливостей розвитку міжнародних економічних відносин, отримання необхідних знань з питань діяльності провідних країн у зовнішньоекономічній діяльності, особливостей міжнародних відносин.

Навчальна дисципліна "Світова економіка та міжнародні економічні відносини" є обов'язковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини" освітньої програми «Міжнародний бізнес» всіх форм навчання.

Метою викладання дисципліни є формування системи знань, вмінь і практичних навичок щодо теоретичних засад та методико-практичного інструментарію щодо питань розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин.

Завданнями навчальної дисципліни є вивчення суті та закономірностей функціонування й розвитку системи міжнародних економічних відносин; визначення чинників, які впливають на міжнародний поділ праці; аналіз інтеграційних процесів у глобальному вимірі; дослідження тенденцій розвитку світових ринків товарів й послуг, світового фінансового ринку та світових ринків робочої сили.

Предметом навчальної дисципліни є система міжнародних економічних відносин, що складаються між національними економіками країн світу в умовах глобалізації.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Країнознавство та організаційна поведінка іноземного підприємства	Міжнародна торгівля товарами, послугами, технологіями
Вступ до фаху «Міжнародні економічні відносини»	Міжнародний рух капіталу та робочої сили
Теорія міжнародних економічних відносин	Міжнародні контракти
Макро- і мікроекономіка	Зовнішньоекономічна діяльність
	Міжнародні фінанси

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
СК 5 Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків,	РН 3 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети

<p>оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них</p> <p>СК 6 Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.</p> <p>СК 7 Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.</p>	<p>загального і спеціального призначення</p>
<p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p> <p>ЗК 12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>СК 3 Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.</p> <p>СК 5 Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них</p>	<p>РН 4 Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.</p>
<p>ЗК 8 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК 12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>СК 16 Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності</p>	<p>РН 7 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>
<p>СК 1 Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції</p> <p>СК 3 Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку</p>	<p>РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції</p>
<p>СК 4 Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>СК 6 Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.</p> <p>СК 7 Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.</p>	<p>РН 9 Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій</p>
<p>СК 2 Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з</p>	<p>РН 10 Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх</p>

	економічного розвитку
СК 4 Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях	РН 11 Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях
СК 15 Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	РН 12 Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування РН 17 Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України
СК 6 Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.	РН 13 Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі РН 28 Аналізувати базові мікро- та макроекономічні моделі, сучасні макроекономічні підходи до аналізу економіки, принципи поведінки економічних суб'єктів в умовах глобального середовища
ЗК 12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності СК 2 Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях	РН 18 Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.
СК 7 Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.	РН 19 Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин
ЗК 9 Уміння бути критичним та самокритичним СК 1 Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції	РН 20 Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин
ЗК 12 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності СК 5 Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них	РН 24 Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків
СК 7 Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і	РН 26 Управляти міжнародним бізнесом, формувати, розробляти та реалізовувати

кредитних відносин. СК 8 Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.	стратегії щодо управління персоналом міжнародної компанії, маркетингової, конкурентної, інноваційної, фінансової діяльності та інші з урахуванням напряду діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу, враховуючи пріоритети старт-спеціалізації Харківського регіону.
---	---

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економіка світогосподарських зв'язків: закономірності функціонування та розвитку

Тема 1. Характерні ознаки та тенденції розвитку світової економіки.

Предмет вивчення курсу «Світова економіка та міжнародні економічні відносини», його місце серед інших економічних дисциплін; структура і логіка викладання. Значення в підготовці фахівців з менеджменту. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.

Світова економіка: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку світового господарства. Головні тенденції формування світового господарства, рівні і цикли його розвитку.

Тема 2. Міжнародний поділ праці.

Сутність та фактори міжнародного поділу праці. Види міжнародного поділу праці. Форми і напрямки розвитку міжнародної спеціалізації і кооперування виробництва.

Основні тенденції міжнародного поділу праці. Проблеми участі України в міжнародному поділі праці.

Тема 3. Галузеві аспекти розвитку сучасної світової економіки. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві. Країни і регіони у сучасній світовій економіці.

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку. Три центри економічного розвитку. Малі привілейовані нації. Країни переселенського капіталізму. Країни середнього рівня розвитку.

Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Країни з перехідною економікою, формування їх економічних угруповань і проблеми інтеграції у світову ринкову економіку. Країни централізованого планування.

Місце окремих угруповань країн у світовому господарстві. Провідне значення промислово розвинутих країн.

Проблема ліквідації економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються, особливості їх міжнародних економічних відносин. Реалізація Нового Міжнародного економічного порядку. Проблеми інтеграції у світове господарство країн з перехідною економікою, зміни у розвитку їх міжнародних економічних відносин.

Тема 4. Міжнародні корпорації в світовій економіці. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.

Транснаціональні корпорації (ТНК) – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх суттєвість і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішнього коопераційного обміну. Протириччя між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Монополізація світової торгівлі. Діяльність ТНК і конкурентна боротьба на світовому ринку. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості.

Спільні підприємства. Передумови і особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові і економічні форми створення і функціонування спільних підприємств. Масштаби, рівень і динаміка розвитку спільних підприємств. Вільні економічні зони. Класифікація вільних економічних зон, особливості функціонування. Діяльність вільних економічних в різних країнах.

Міжнародна економічна інтеграція – закономірність розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин. Сутність, цілі і значення міжнародної економічної інтеграції, основні риси. Передумови і фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції як якісно нового рівня міжнародних економічних відносин. Головні учасники і організатори процесу міжнародної економічної інтеграції, його сучасні особливості. Форми міжнародної економічної інтеграції. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань.

Світові інтеграційні процеси і Україна. Регіональний характер міжнародної економічної інтеграції як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання промислово розвинутих країн. Об'єктивні передумови, політичні і економічні цілі, основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції. Північноамериканська економічна інтеграція. Формування північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні угруповання країн Африки. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Україна і інтеграційні угруповання країн.

Змістовий модуль 2. Особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега, макро-, мезо- і мікрорівнях

Тема 5. Міжнародна економічна система та міжнародні економічні відносини. Середовище міжнародних економічних відносин. Особливості функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин.

Міжнародні економічні відносини як економічна категорія. Суттєвість міжнародних економічних відносин, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку міжнародних економічних відносин: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Особливості розвитку міжнародних економічних відносин на сучасному етапі. Роль міжнародних економічних відносин у процесі інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.

Поняття середовища міжнародних економічних відносин, його структура і особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток міжнародних економічних відносин. Економічне середовище формування міжнародних економічних відносин, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємовідносин. Економічні регулятори міжнародних економічних відносин. Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики і економіки в міжнародних економічних відносин. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища. Правові регулятори міжнародних економічних відносин. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку міжнародних економічних відносин. Інфраструктура сучасних МЄВ. Роль транспорту і інформаційно-комунікаційних систем в розвитку міжнародних економічних відносин.

Тема 6. Міжнародні торговельні відносини.

Міжнародна торгівля як визначальна форма міжнародних економічних відносин. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку міжнародної торгівлі. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди.

Регіональна структура (географічний розподіл) міжнародної торгівлі. Структура світового товарообігу за соціально-економічними угрупованнями країн. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі промислово розвинутих країн. Роль країн, що розвиваються в міжнародній торгівлі. Місце нових індустріальних країн у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в міжнародній торгівлі. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав. Кон'юнктура товарних ринків – сутність, фактори формування і розвитку,

система показників вивчення і основні форми прояву.

Види і форми міжнародної торгівлі. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Засоби зовнішньоторговельної політики. Прояви дискримінації в міжнародній торгівлі. Регіональне торговельне співробітництво. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торгових організацій. ГАТТ (Генеральна угода щодо тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку).

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні риси міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та «ноу-хау». Види ліцензійних угод. Сучасні умови і фактори міжнародного обміну технологіями, форми їх передачі. Значення і обсяги міжнародної торгівлі ліцензіями. Особливості підготовки, оформлення і реалізації ліцензійних угод, головні країни-експортери ліцензій. Внутрішньофірмова ліцензійна торгівля. Міжнародний лізинг, його види. Лізинг за терміном оренди. Особливості рентінгу. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу. Міжнародні інжинірингові та консультативні послуги. Туристські послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму. Страхові послуги. Франчайзинг в системі міжнародних послуг.

Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Інтернаціональна вартість і світова ціна, її ознаки. Ціноутворюючі фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків.

Тема 7. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність і елементи. Поняття валюти і її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Крос-курс. Основні валютні операції. Котирування валют. Еволюція світової валютної системи. Перехід від золотого стандарту до вільного курсу. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система. Валютно-фінансова система країн ЄС.

Сутність валютно-фінансових відносин і механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Баланс міжнародної заборгованості, її види. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу. Сутність, способи та умови здійснення міжнародних розрахунків. Роль банків та їх кореспондентських рахунків в організації та проведенні міжнародних платежів. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності, способи їх усунення. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. Недокументарні форми розрахунків: авансовий платіж, банківський переказ, оплата після відвантаження, платіж на відкритий рахунок, платежі за чеками, пластиковими картками та векселями. Документарні форми розрахунків: міжнародні розрахунки за допомогою акредитиву, міжнародні розрахунки за допомогою інкасо.

Тема 8. Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій.

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу умів». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових і інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння і експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП) і її роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення

зайнятості населення. Гнучкість ринку праці. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни питомої ваги головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Особливості регулювання руху капіталу, вплив ТНК на його переміщення. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

Передумови міжнародного науково-технічного співробітництва. Науково-технічне співробітництво як форма міжнародних економічних відносин. Міжнародний рух технологій та механізм її передачі. Сумісні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво в галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Сумісні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності. Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України у міжнародні науково-технічні зв'язки.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

В процесі викладання дисципліни «Світова економіка та міжнародні економічні відносини» використовуються методи, які спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Під час проведення лекцій використовуються проблемні лекції, презентації, дискусії за актуальними питаннями. Під час проведення практичних занять використовуються метод проектів, кейс-стаді, робота в малих групах, презентації, мозкові штурми, індивідуальна дослідницька робота.

Опановуючи першу тему, студенти вивчають кейс-стаді щодо тенденцій розвитку світової економіки і презентують результати роботи в аудиторії. На практичному занятті з другої теми студенти вивчають особливості міжнародного розподілу праці у світі на основі матеріалів міжнародних організацій та результатів міжнародних рейтингів, в підсумку презентують результати дослідження. На практичному занятті з третьої теми студенти у малих групах аналізують показники світової торгівлі різних країн світу, розробляючи рекомендації з розширення напрямів міжнародних економічних відносин та покращення становища на світовому ринку. На практичному занятті з четвертої теми студенти опрацьовують інформаційні документи діяльності міжнародних організацій та визначають їх вплив на роботу міжнародних компаній. На практичному занятті з теми 5, студенти опрацьовують кейси та вирішують ситуаційні завдання щодо оцінювання міжнародного середовища з наступною після опрацювання дискусією. На практичному занятті з теми 6 студенти розв'язують ситуації щодо оцінювання результативності міжнародної торгівлі на ринках товарів та послуг, а також приймають участь у діловій грі «міжнародна товарна біржа». На практичному занятті з 7 теми студенти приймають участь у діловій грі з міжнародних розрахунків, а також розв'язують ситуації стосовно валютних, кредитних міжнародних розрахунків. На практичному занятті з теми 8 студенти, працюючи у малих групах, опрацьовують кейси щодо питань міжнародної міграції робочої сили та міжнародного трансферу технологій.

Виконуючи модульні контрольні роботи, студенти розв'язують проблемні питання, пов'язані з розвитком світового господарства і міжнародних економічних відносин, а також виконують тестові завдання з тем відповідних модульних блоків.

Під час лекційних занять застосовується методи дискусії з проблемних питань, робота в

парах, демонструється презентація викладачем, тощо. Після лекції студенти повинні пройти онлайн тест або прийняти участь у чат-обговоренні проблемного питання на ПНС протягом тижня, до наступної лекції. Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: пояснювально-ілюстративний, репродуктивні, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи за дисципліною включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума – 35 балів): на лекційних заняттях оцінюється активна участь студентів у дискусіях, мозкових штурмах під час занять чат-обговоренні, он-лайн тестуванні; на практичних заняттях оцінюється якість виконаних завдань, вирішення та обґрунтування кейс-стаді, активність роботи в малих групах та виконанні проєктів у малих групах;

За кожне практичне заняття студент може отримати до 5 балів. За бездоганне виконання завдань під час всіх практичних занять студент може отримати 50 балів. Також бали надаються за вирішення самостійних завдань та підготовку презентацій. Такі завдання оцінюються під час практичних занять. Загалом, курс складається з двох змістовних модулів і, відповідно, має дві модульні роботи – контрольна робота та колоквиум. За бездоганне виконання завдань кожної модульної роботи студент отримує по 5 балів. Таким чином, за відмінне виконання двох модульних робіт буде нараховано 10 балів максимум.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами вищої освіти компетентностей. Кожен екзаменаційний білет з навчальної дисципліни «Світова економіка та міжнародні економічні відносини» містить п'ять завдань різного типу складності: 2 стереотипні, 2 діагностичні та евристичне, які перевіряють рівень оволодіння професійними компетентностями. Екзаменаційне завдання виконується письмово. Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів). Стереотипне завдання екзаменаційного білету розкриває рівень оволодіння здобувачем вищої освіти знаннями теоретичного обґрунтування теорій та основних понять світової економіки та міжнародних економічних відносин, визначення форм міжнародних економічних відносин. Діагностичне завдання розкриває рівень оволодіння студентами знаннями і вміннями узагальнювати результати із розрахунків і робити грамотні висновки щодо визначення показників розвитку міжнародних економічних відносин. Евристичне завдання розкриває більш високий рівень оволодіння студентами професійними компетентностями стосовно оптимізації розвитку суб'єкта міжнародного бізнесу.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються щодо складності, трудомісткості та значення для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного наступним чином: Завдання 1 та 2 (стереотипне) – по 4 бали, а саме: 2 – вірний методичний підхід до аналізу ситуації, 1 – вірне визначення складових у зазначеній міжнародній ситуації, 1 – оформлення завдання: обґрунтування, висновок. Завдання 3 та 4 (діагностичне) – по 6 балів, а саме: 1 – володіння теоретичними знаннями та застосування базових понять в контексті поставленої проблеми, 2 – вміння розкрити сутність та обґрунтувати шляхи вирішення проблеми, 2 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проблеми, 1 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу. Завдання 5 (евристичне) – 10 балів, а саме: 2 – обрання методично доцільного підходу, знання формул розрахунків, 3 – вірний арифметично розрахунок показників, 2 – формальність

узагальнення вирішення завдання, 3 – обґрунтований творчий висновок щодо значення отриманих показників.

Здобувача вищої освіти слід вважати атестованим, якщо сума балів, отриманих за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Бал
Тема 1. Характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція. Характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства	Чат-опитування	
	Практичне заняття	Практичне заняття №1. Характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства	Презентація	5
		Практичне заняття №2. Характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства	Кейс-стаді	
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства.	Опитування	
Тема 2. Міжнародний поділ праці.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція-дискусія. Міжнародний поділ праці	Дискусія	
	Практичне заняття	Практичне заняття №3. Міжнародний поділ праці	Презентація	5
		<i>Самостійна робота</i>		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародний поділ праці	Презентація	
Тема 3.	<i>Аудиторна робота</i>			

Галузеві аспекти розвитку сучасної світової економіки. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві. Країни і регіони у сучасній світовій економіці..	Лекція	Лекція-дискусія. Галузеві аспекти розвитку сучасної світової економіки. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві. Країни і регіони у сучасній світовій економіці	Дискусія, тестування	
	Практичне заняття	Практична робота №4. Галузеві аспекти розвитку сучасної світової економіки. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві. Країни і регіони у сучасній світовій економіці	Робота у малих групах Презентація	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародні інтеграційні стратегії	Презентація	
Тема 4. Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція. Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота №5. Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Кейс	5
	Практичне заняття	Практична робота №6. Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Дискусія	
	Практичне заняття	Практична робота №7. Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Кейс Модульна контрольна робота	5
Самостійна робота				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародні корпорації в світовому господарстві. Глобалізаційні трансформації як чинник інтеграційних процесів в світовій економіці. Міжнародне економічне співробітництво.	Індивідуальне завдання в пнс	
Тема 5. Міжнародна економічна система та міжнародні економічні відносини. Середовище міжнародних економічних відносин. Особливості функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція. Міжнародна економічна система та міжнародні економічні відносини. Середовище міжнародних економічних відносин. Особливості функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин.	Дискусія	
	Практичне заняття	Практична робота №6. Міжнародна економічна система та міжнародні економічні відносини. Середовище міжнародних економічних відносин. Особливості функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин	Кейс	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Особливості функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин	Тестування	
Тема 6. Міжнародні торговельні відносини	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція. Міжнародні торговельні відносини	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота №8. Міжнародні торговельні відносини.	Ділова гра	
	Практичне заняття	Практична робота №9. Міжнародні торговельні відносини	Презентація	5
	Практичне заняття	Практична робота №10. Міжнародні торговельні відносини	Кейс	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародні торговельні відносини	Презентація	
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			

Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини	Лекція	Проблемна лекція. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини	Он-лайн тестування	
	Практичне заняття	Практична робота №12. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.	Кейс	5
	Практичне заняття	Практична робота №13. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини	Ділова гра	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.	Презентація	
Тема 8. Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція. Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій. .	Мозковий штурм	
	Практичне заняття	Практична робота №14. Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій. .	Дискусія Колоквіум	5
	Практичне заняття	Практична робота №15. Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій. .	Кейс	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Міжнародна мобільність людських ресурсів. Міжнародний рух капіталу та трансфер технологій. .	Чат-опитування	
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Архієреєв С.І. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини [Текст]: навч. посіб. / С. І. Архієреєв, Н. М. Волоснікова, С. О. Климова; за ред. С.І. Архієреєва; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків: Видво Іванченка І.С., 2019. – 233 с.
2. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах [Текст]: навч. посіб. / П.П. Гаврилко, А.В. Колодійчук, С.П. Лазур, Ф.А. Важинський; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгор. торг.-екон. ін-т. – Львів: ННБК «АТБ», 2019. – 257 с.

3. Міжнародна економіка [Текст]: навч. посіб. / за ред. С. В. Фомішина. – Львів: Новий світ-2000, 2018. – 444 с.
4. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екоп. ун-т, 2020. – 612 с.
5. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка [Текст]: підручник. / Є.В. Савельєв, І.Я. Зварич; Терноп. нац. екоп. ун-т. – Вид. 4-те, перероб. та допов. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 423 с.
6. Сучасна міжнародна економіка [Текст]: підручник / В.В. Білоцерківець та ін.; за ред. В.М. Тарасевича. – Дніпро: Економіка, 2019. – 384 с.
7. Шнирков О. І. Міжнародні економічні відносини [Текст]: конспект лекцій / О.І. Шнирков, Р. О. Заблоцька. – Дніпро: [б. в.], 2018. – 286 с.

Додаткова

8. Krugman Paul, Maurice Obstfeld and Marc Melitz. International Economics: Theory and Policy/ Krugman P. – Harlow, England : Pearson, 11th edition, 2018. – 800 p.
9. Grazia Ietto-Gillies. Transnational corporations and international production : concepts, theories, and effects. / Grazia I. – Cheltenham, UK : Edward Elgar Publishing, 2019. – 568 p.
10. Michie J. The Handbook of Globalisation. / Michie J. – Cheltenham, UK ; Northampton, MA, USA : Edward Elgar Publishing, 2019. – 476 p.
11. Van den Berg H. International Economies: A Heterodox Approach / H. Van den Berg.- 3rd Edition. Routledge, 2017. – 628 p.

Інформаційні ресурси

12. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна “Світова економіка та міжнародні економічні відносини” - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=4276>
13. The World Bank. [Електронний ресурс]/. – Режим доступу : http://info.worldbank.org/etools/kam2/KAM_page5.asp
14. The World Economic Forum. [Електронний ресурс]/. – Режим доступу: <http://www.weforum.org>
15. Національний банк України [Електронний ресурс]. Режим доступу www.bank.gov.ua
16. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] Режим доступу: www.mfa.gov.ua
17. Державна митна служба України [Електронний ресурс]. Режим доступу www.customs.gov.ua
18. Державна служба статистики України. URL Електронний ресурс]. Режим доступу www.ukrstat.gov.ua/
19. Державний комітет України у справах національностей та міграцій [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.scnm.gov.ua
20. Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків Держзовншіінформ” [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ukrdzi.com
21. Інститут світової економіки і міжнародних відносин [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.iweir.org.ua
22. Каталог Імпортери та експортери України” [Електронний ресурс]. Режим доступу www.eximbase.com